

Frånvaroanalys

Barn- och ungdomsförvaltningen

Period 1; 2024-08-19 till 2024-10-25 och
höstterminen 2024

1. Elevers frånvaro

Närvarofrämjande arbete och arbete för att motverka och minska frånvaro är ett av barn- och ungdomsnämndens prioriterade områden.

Elever i förskoleklassen, grundskolan och i den anpassade grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev utan giltigt skäl uteblir ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag (7 kap. § 17 skollagen 2010:800). Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds, om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. § 19a skollagen 2010:800).

Utredningen ska visa på orsakerna till elevens frånvaro och i förekommande fall mynna ut i åtgärder för att elevens närvaro ska öka. Åtgärder och uppföljningar av åtgärder för en elev dokumenteras i en handlingsplan. Beroende på elevens behov kan handlingsplanen innehålla ett brett spektrum av olika åtgärder eller bestå av mer riktade insatser

Som en del av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete enligt skollagens (2010:800) 4 kapitel genomför barn- och ungdomsförvaltningen tre gånger per läsår en uppföljning av elevers frånvaro på huvudmannanivå. I det systematiska kvalitetsarbetet följs även resultaten avseende hela läsåret upp. Mätperioderna är följande:

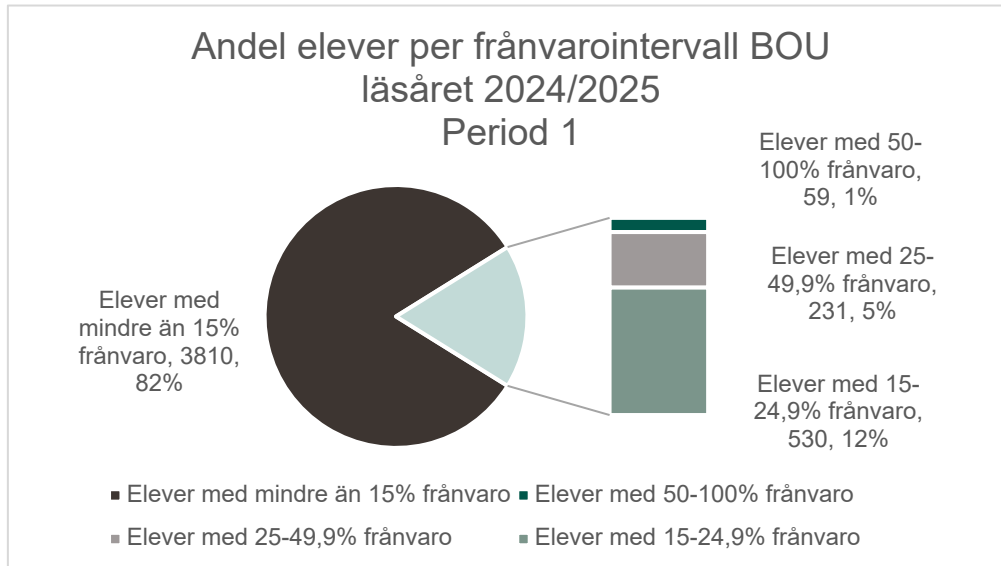
- Mätperiod 1: Skolstartsdagen till och med fredag v. 43.
- Mätperiod 2: Måndag v. 44 till och med fredag v. 8.
- Mätperiod 3: Måndag v. 9 till och med fredag v 23.

I analysarbetet följs elevers frånvaro i fyra frånvarointervall räknade i procent: 0-14,9, 15-24,9, 25-49,9 och 50-100 procent. Syftet med huvudmannens regelbundna uppföljningar och analyser är dels att följa utvecklingen avseende elevernas närvaro och frånvaro, dels att identifiera behov av utvecklingsinsatser på huvudmannanivå.

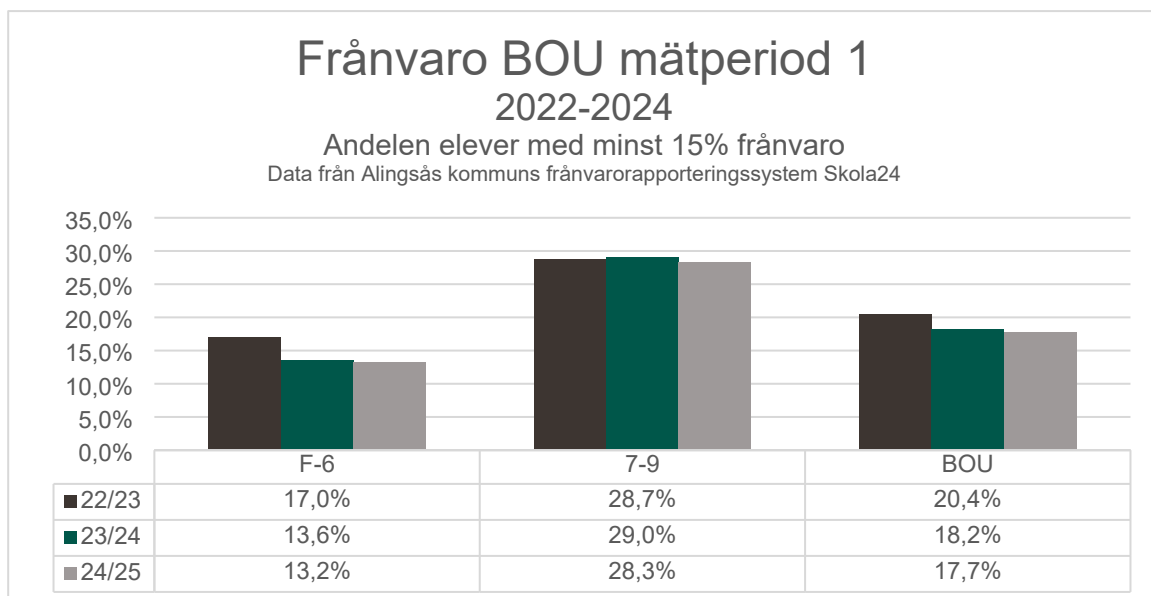
Skolfrånvaro består av alla sorters frånvaro, både anmäld och oanmäld. Till frånvaro räknas när eleven är borta del av lektion, hela lektioner och hela skoldagar som eleven borde varit på enligt schemalagningen.

Från och med höstterminen 2024 görs utöver ovanstående en uppföljning av frånvaron per termin. Vid läsårsslut redovisas även statistik för hela läsåret. Syftet med denna förändring är bland annat att skapa jämförbarhet med andra kommuner. Det sammanställs ingen nationell statistik om elevers frånvaro på ett systematiskt sätt, men de jämförelser som ändå görs bygger vanligen på frånvaro per termin och/eller per läsår, något som inte kan läsas ut av en uppföljning som görs tre gånger per år.

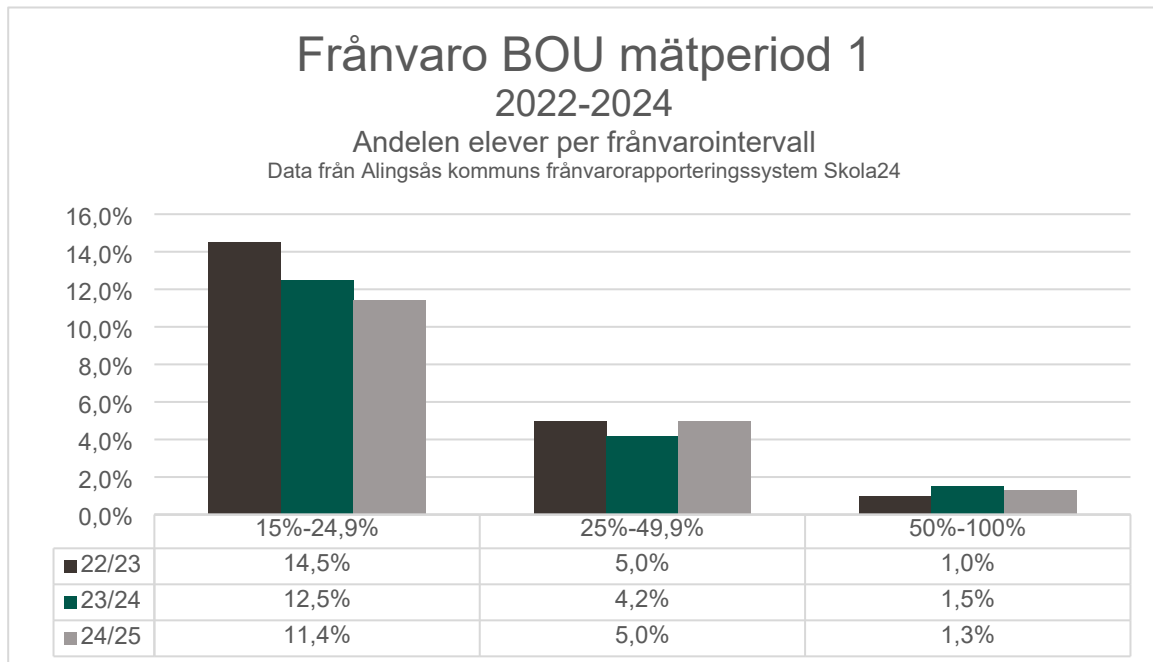
1.1. Frånvaro period 1 läsåret 2024/2025

Totalt har 18 procent av eleverna en frånvaro om 15 procent eller mer av undervisningstiden. För F-6-skolorna konstateras relativt små variationer i omfattningen av frånvaron mellan flickor och pojkar. I årskurs 7 till 9 syns ett tydligare mönster där gruppen flickor har en högre frånvaro än gruppen pojkar. Skillnaden syns i alla de tre högre frånvarointervallen (15-24,9, 25-49,9 och 50-100 procent).

Under mätperiod 1 har andelen elever med frånvaro på 15 procent eller mer minskat något gentemot samma period föregående läsår i såväl årskurs F till 6 som i årskurs 7 till 9. Frånvaron är fortsatt högre i årskurs 7 till 9 än i lägre årskurser.

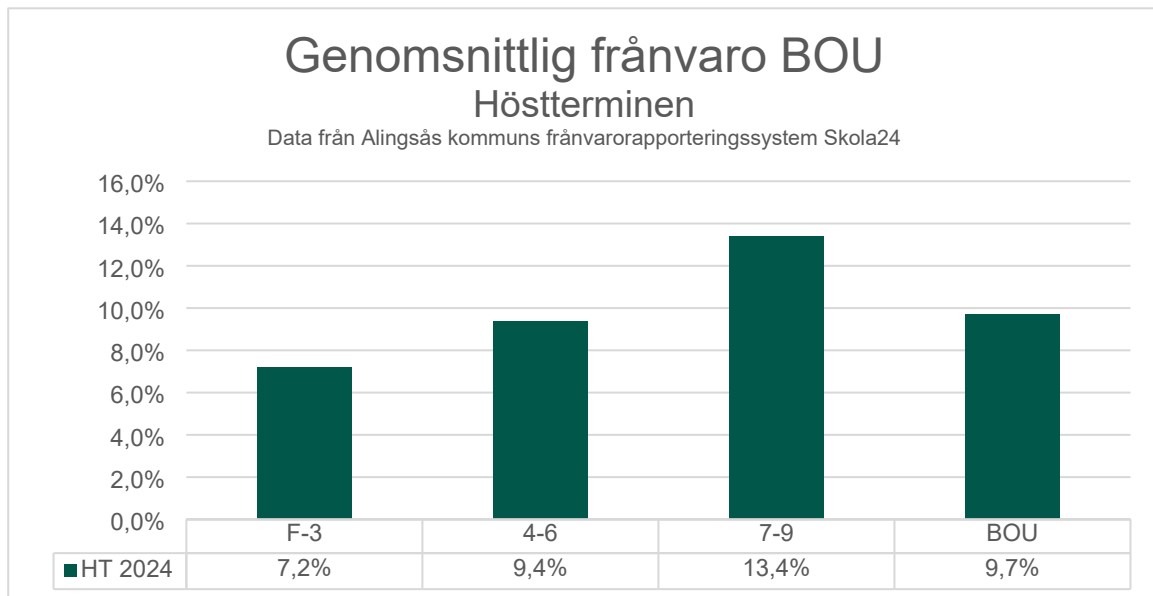

Minskningen i frånvaro över 15 procent, i jämförelse med motsvarande mätperiod föregående läsår, har framförallt skett i intervallet 15-24,9 procent. I de två andra intervallen är siffrorna mer lika tidigare år.

1.2. Frånvaro höstterminen 2024

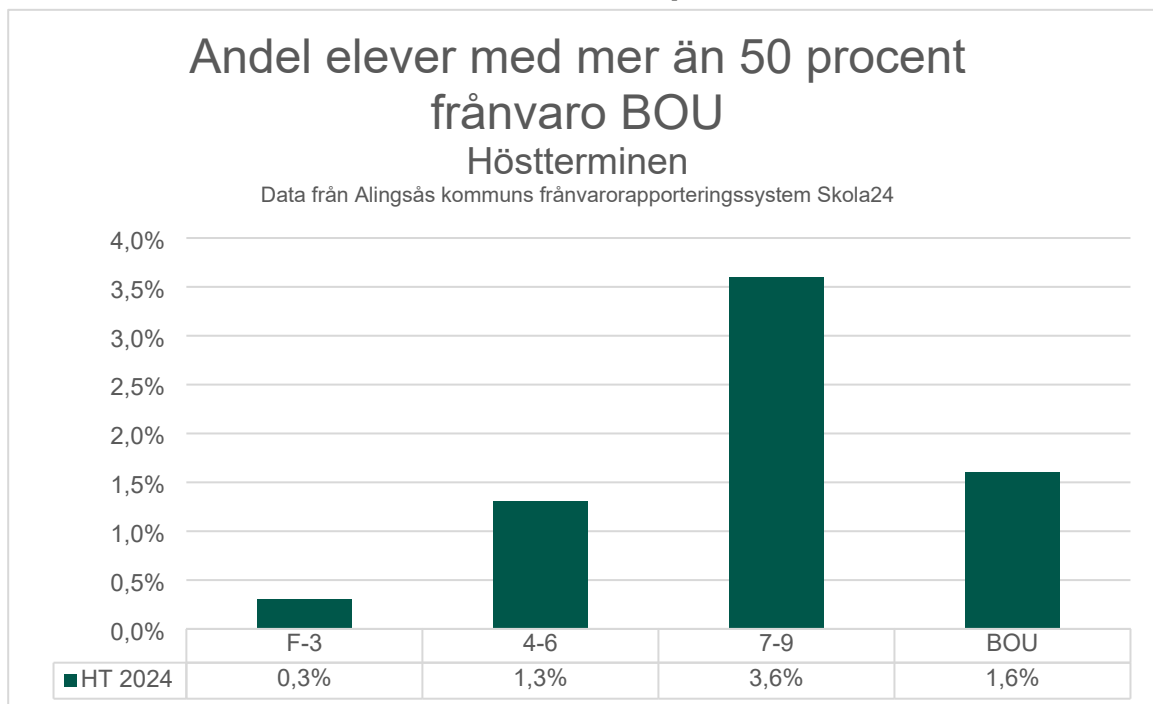
Från och med läsåret 2024/2025 implementeras ett nytt sätt att följa frånvarostatistiken. Datan grundar sig, på samma sätt som tidigare, på de registreringar av elevernas närvaro som görs i systemet Skola24. För att öka jämförbarheten med riket och andra kommuner, i de fall dessa publiceras av olika myndigheter eller organisationer, görs uppföljningen i form av ett mått på den genomsnittliga frånvaron mätt i procent av tiden som eleven ska delta i undervisning. Statistiken finns i dagsläget inte tillgänglig uppdelad på flickor respektive pojkar.

1.2.1 Genomsnittlig frånvaro höstterminen 2024

Den genomsnittliga frånvaron hos eleverna höstterminen 2024 uppvisar samma mönster som den statistik som följs upp fördelad på olika frånvarointervall under de tre mätperioderna. Frånvaron ökar med stigande ålder. Eftersom det är första gången statistiken redovisas på detta sätt finns inga jämförelser att göra med tidigare år.

1.2.2 Andelen elever med mer än 50 procent frånvaro

Även denna statistik visar på ett sedan tidigare känt mönster. Ju äldre eleverna blir, desto större andel elever med en frånvaro på mer än 50 procent.

1.2.3 Kartläggning av elever med mer än 50 procent frånvaro hösten 2024

Barn- och ungdomsnämnden beslutade 2024-09-17 att ge förvaltningen i uppdrag att påbörja en planering för utökade insatser för elever med låg eller ingen skolnärvaro. Som ett led i förberedelserna har en fördjupad kartläggning gjorts av elever med 50 till 100 procent frånvaro under period 1 höstterminen 2024. I kartläggningen har 64 elever ingått.

Kartläggningen har undersökt vilka orsaker till långvarig frånvaro som återfinns bland eleverna som ingått i kartläggningen. De olika kategorier av olika orsaker som använts i kartläggningen är föräldrastödd frånvaro, skolk, skolvägran, långvarig psykisk ohälsa och långvarig somatisk sjukdom. I årskurs 7 till 9, där de flesta eleverna som ingått i kartläggningen går, finns samtliga frånvaroorsaker representerade. Den vanligaste orsaken (gäller cirka två tredjedelar av eleverna) var långvarig psykisk ohälsa, därefter följde skolvägran. Många elevers närvaroproblematik beror på flera olika orsaker vilka både kan samvariera och ömsesidigt påverka varandra.

Resultaten av kartläggningen används som ett underlag i planeringen för de utökade insatser för elever med låg eller ingen skolnärvaro som kommer att implementeras under 2025, med utgångspunkt i barn- och ungdomsnämndens budget 2025-2027.

1.3. Inledda frånvaroutredningar

Innan en frånvaroutredning påbörjas sker ett arbete enligt en rutin där mentor/klasslärare tar kontakt och för samtal med elevens vårdnadshavare och i förekommande fall även med eleven, i syfte att bedöma om frånvaron behöver utredas. Detta är det första steget i arbetet men också en viktig tidig insats. Mycket av den frånvaro som skulle kunna utvecklas till problematisk på sikt kan förebyggas genom tidiga insatser. Det kan också vid de tidiga samtalen framkomma att det är obehövt med en frånvaroutredning. Exempel på fall där det är obehövt med en frånvaroutredning är vid beviljade ledigheter och sjukdomsperioder där det är uppenbart att det inte finns någon koppling till förhållanden i framförallt skola eller hem, till exempel enstaka tillfällen med influensa. Detta är en bedömning som görs av rektor.

Barn- och ungdomsförvaltningen har tidigare följt antalet elever som har problematisk skolfrånvaro genom sammanställningar av pågående handlingsplaner för ökad närvaro. Enligt skollagen (2010:800) kap. 7 § 19a ska rektorn, när en utredning om en elevs frånvaro har inletts, se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. Vikten av att detta görs har även påpekats av kommunrevisionen i en granskning av barn- och ungdomsnämndens uppföljning av skolplikt och frånvaro i grundskolan genomförd under 2024. Med anledningen av revisionens rekommendationer har ett system för anmälan till huvudmannen utarbetats och prövats under hösten 2024. Systemet används fullt ut från och med vårterminen 2025. I detta ingår att barn- och ungdomsnämnden vid varje sammanträde får meddelande om

antalet anmälningar om startade frånvaroutredningar under närmast föregående månad. Med anledning av detta ändras också rapporteringen i den regelbundna uppföljningen av statistik avseende frånvaro (i föreliggande ärende och i det systematiska kvalitetsarbetet). Från och med vårterminen kommer antalet startade frånvaroutredningar att följas upp och analyseras, uppdelade per årskurs och på flickor respektive pojkar.

Under andra delen av höstterminen, under tiden systemet provats ut, visar de preliminära siffrorna på ett förväntat mönster som ligger i linje med övrig frånvarostatistik och de tidigare uppföljningar som gjorts av antalet handlingsplaner. 25 frånvaroutredningar startade under vecka 43 till och med vecka 52. Cirka två tredjedelar av eleverna är flickor. Flest utredningar startades för elever som går på högstadiet.

1.4. Slutsatser

Den totala närvaron ökar, vilket är glädjande och visar att det närvarofrämjande arbete som görs på skolorna har effekt. Det kan också vara en del i en nationell trend med högre skolnärvaro, men beroende på att nationell statistik saknas går det inte att säga säkert. Barn- och ungdomsförvaltningen konstaterar att det fortsatt behöver fortgå ett aktivt arbete på skolorna för att långsiktigt säkerställa hög närvaro och för att förebygga problematisk frånvaro.

Den mer omfattande frånvaron minskar inte. Med utgångspunkt i barn- och ungdomsnämndens budget 2025-2027 kommer riktade insatser för att stödja elever med hög frånvaro att genomföras. Arbetet med insatserna bedöms behöva fortgå och följas upp under överskådlig tid.